

Europese verkiezingen 2024

BDF Memorandum :

Voor een Europa dat de levenskeuzes en inclusie van mensen met een handicap ondersteunt

Het Belgian Disability Forum vzw (BDF) verenigt 19 verenigingen van mensen met een handicap. Het vertegenwoordigt 250.000 leden. Het heeft als doel de internationale en Europese wetgeving op te volgen en de rechten van personen met een handicap te promoten binnen de Europese instellingen.

Context

De jaren 2023 en 2024 zijn belangrijk voor BDF in termen van positionering, met 3 belangrijke gebeurtenissen:

- Het Europees Parlement voor Personen met een Handicap was een gelegenheid om de aandacht van de Belgische Europarlementsleden te vestigen op de realiteit van het leven van personen met een handicap. De zitting van 2023 vond plaats op 23 mei 2023. Het thema was: "Bouwen aan een inclusieve toekomst voor mensen met een handicap in de EU".
- Het Belgisch voorzitterschap van de Europese Unie, van 1er januari 2024 tot 30 juni 2024, zal een periode zijn waarin België een leidende rol zal spelen in de Europese dynamiek.
- De Europese verkiezingen in juni 2024 zullen het startpunt zijn voor diepgaand werk over de toekomst van een Europese Unie waarvan BDF hoopt dat ze meer inclusief zal zijn voor haar burgers met een handicap.

Deze drie evenementen vereisen een inhoudelijke voorbereiding. We stellen voor dat jullie tijdens de Algemene Vergadering op 16 maart 2023 samenwerken op 4 hoofdgebieden.

Opmerking: het BDF had van de uitbreiding van de European Disability Card (EDC) een van zijn hoofdthema's willen maken in het kader van deze drie evenementen, maar de EDC is een van de prioriteiten van het Spaanse voorzitterschap en de Europese Commissie is van plan om op koers te blijven en tegen eind 2023 een regelgevende tekst voor te stellen aan

de lidstaten. Het EDC-dossier zal dus een follow-updossier zijn, dat zal worden behandeld door de federale, regionale en communautaire adviesraden.

Voor elk van de belangrijkste hoofdstukken zijn verduidelijkingen, updates, illustraties, kernpunten en prioriteiten nodig. Kom en bespreek deze kwesties op de AVA op 16/03/2023, door je ideeën te delen met betrekking tot de vragen die aan het einde van elk hoofdstuk van deze notitie worden voorgesteld.

1) Deinstitutionalisering

- Vanuit het standpunt van BDF is Artikel 19 van de UNCRPD "Autonomie van het leven en inclusie in de samenleving" het artikel dat in België de meeste hoop heeft gewekt bij een klein aantal personen met een handicap en de meeste angst bij een groot aantal personen met een handicap.
- In de ogen van degenen die een strikte, zelfs radicale, toepassing van dit artikel voorstaan, zouden alle institutionele woonvoorzieningen zo snel mogelijk gesloten moeten worden.
- Omgekeerd zouden veel mensen die in België in een "instelling" wonen, zichzelf verloren of zelfs verloren voelen als dergelijke sluitingen zouden plaatsvinden.
- Voor het BDF:
 - deinstitutionalisering moet "een uitgebreid planningsproces zijn. Allereerst moet er op korte termijn een actieplan worden opgesteld rond de ontwikkeling en financiering van mogelijkheden om zelfstandig en inclusief te wonen. Pas dan kunnen we spreken van een echte keuze waar en met wie we wonen. Aan de andere kant moet de leefomgeving in gemeenschapsinstellingen radicaal worden omgevormd om levenskwaliteit en respect voor de rechten van mensen met een handicap, zoals uiteengezet in de UNCRPD, te garanderen".
 - de instelling negatief is voor het welzijn van de persoon met een handicap die er woont als :
 - ze worden uitgesloten van of gedwongen om te leven in de maatschappij
 - ze geen controle hebben over hun leven of de beslissingen die op hen van invloed zijn
 - de vereisten van de instelling voorrang krijgen op de behoeften van de mensen die er wonen

- het is belangrijk om in gedachten te houden dat deze indicatoren niet alleen specifiek zijn voor institutionele omgevingen: ze kunnen de tekortkomingen van een particuliere, individuele of "familiale" leefomgeving karakteriseren: notie van "" institutionalisering thuis".
- BDF betreurt dat de systematische aanpak van artikel 19 eerder negatief geformaliseerd is in een logica van het sluiten van ongeschikt geachte woonplaatsen dan positief door het vastleggen van criteria voor een leven met respect voor de rechten van personen met een handicap. Dit is met name het geval omdat het opzetten van nieuwe onafhankelijke levensstijlen en voldoende gemeenschapsvoorzieningen, evenals het leren van mensen met een handicap om onafhankelijk te zijn, een langetermijnproces is.
 - Zou het niet beter zijn om, in plaats van uit principe te verbieden, normen op te stellen en deze te handhaven om de situatie te verbeteren?
 - En niet te vergeten dat autonomie, net als al het andere gedrag, moet worden aangeleerd. Het is een langdurig proces. Het moet van jongs af aan worden aangeleerd...
- BDF wil vijf criteria benadrukken voor een kwaliteitsvolle overgang naar meer zelfstandig wonen en inclusie in de maatschappij:
 - Toegankelijke algemene diensten
 - De vrijheid om te kiezen en te veranderen waar je woont
 - Individuele woonruimtes: het is belangrijk voor mensen om thuis te wonen, zelfs in een collectieve structuur.
 - Organiseren van leefgemeenschappen op democratische en participatieve basis
 - Het primaat van het levensproject
- Het BDF doet een aantal aanbevelingen:
 - Het begrip deinstitutionalisering interpreteren als een wereldwijd proces van diepgaande transformatie van collectieve leefomgevingen op basis van **levenskwaliteit** en **respect voor de rechten van mensen met een handicap**, zoals uiteengezet in het Verdrag van de Verenigde Naties inzake de rechten van personen met een handicap (United Nations Convention on the Rights of Persons with Disabilities - UNCRPD).

- Wijs **voldoende middelen toe** om deze overgang te financieren en voor iedereen financieel toegankelijk te maken. In geen geval mag de overgang besparingen rechtvaardigen, in overeenstemming met het *standstill-beginsel*.
- **inclusieve structuren** veralgemenen, op voorwaarde dat er rekening wordt gehouden met de behoeften van mensen met een handicap. Deze structuren moeten de ondersteuning garanderen die de persoon nodig heeft, ongeacht waar hij woont.
- Het uitvoeren van een uitgebreid onderzoek naar bestaande diensten en de behoeften van mensen met een handicap
- Definieer een actieplan en een duidelijk tijdschema voor de implementatie; gezien de gedeelde bevoegdheden is het belangrijk dat IMC HANDICAP toezicht houdt op het werk.
- Zet een controlemechanisme op om ervoor te zorgen dat de gestelde doelen binnen de gestelde termijnen worden bereikt.
- Alleen plaatsen financieren die voldoen aan precieze specificaties die levenskwaliteit voor mensen met een handicap garanderen, op basis van de 5 criteria die hierboven zijn opgesomd.
- Zorg tegelijkertijd voor betere financiële steun voor de ontwikkeling van gemeenschapsdiensten, lokale diensten, respijtdiensten en persoonlijke assistentie. Bijstandsbanen moeten worden bevorderd. Er moet meer steun komen voor mantelzorgers. Hun "gratis" aanwezigheid vertegenwoordigt vaak meerdere dagen per maand actieve hulp. Om mensen met een handicap in staat te stellen in de gemeenschap te wonen, moeten de lidstaten de toegang tot betaalbare en toegankelijke huisvestingsmogelijkheden garanderen, met inbegrip van huursubsidie, sociale huisvesting en de strijd tegen discriminatie bij de toegang tot huisvesting.
- Mensen met een handicap en hun vertegenwoordigers vanaf het begin betrekken bij het plannings- en implementatieproces
- Strikte toepassing van de in België gebruikte ESF's in overeenstemming met de bovenstaande vereisten.

Bestaande noten :

- <https://ph.belgium.be/resource/static/files/Notes%20de%20position/2018-11-note-de-position-desinstitutionnalisation-des-personnes-en-situation-de-handicap.pdf> / <https://ph.belgium.be/nl/positienota-s/de-institutionalisering-van-personen-met-een-handicap.html>

Verwachtingen van BDF

Het BDF vraagt :

- dat de Europese Unie lidstaten aanmoedigt om een geleidelijke verschuiving van het gebruik van "institutionele" woonruimte te plannen. Deze planning zal ervoor zorgen :
 - geografische spreiding van algemene en gespecialiseerde diensten, zodat elke persoon met een handicap de diensten kan kiezen die het best bij zijn of haar budget passen
 - een aanbod van accommodatie en residentiële diensten, zodat elke persoon met een handicap het type woonomgeving en organisatie kan kiezen dat het best bij hem past.
- dat de Europese Unie er bij de lidstaten op aandringt om een einde te maken aan het gebrek aan planning om te investeren in passende gemeenschapsdiensten, toegankelijke huisvesting en technische hulpmiddelen, ruime beschikbaarheid van steun voor gezinnen en persoonlijke bijstand (gemeenschapsdiensten en respijtdiensten), met inbegrip van geestelijke gezondheid. Richtsnoeren van de EU voor de ontwikkeling van deze diensten zouden dus op hun plaats zijn, zoals de EU stelt in haar "[EU-strategie voor de rechten van personen met een handicap 2021-2030](#)".
- Dat de Europese Unie duidelijkere en meer bindende kaders stelt voor het gebruik van het ESF en dat de jaarverslagen voor elke lidstaat regelmatig en in duidelijke taal worden gepubliceerd.

2) Opwarming van de aarde en de energiecrisis - gevolgen voor mensen met een handicap

- De urgentie van de klimaatsituatie wordt met de dag groter. Desondanks wordt er te weinig concreet gedaan en lijkt het steeds onwaarschijnlijker dat de EU-lidstaten de doelstellingen van Parijs zullen halen.
- Tegelijkertijd zijn er steeds terugkerende boodschappen die iedereen vragen om zich in te spannen. Voor mensen met een laag inkomen, waaronder een groot

aantal mensen met een handicap, is meer moeite doen dan ze al doen uitgesloten. Zij zijn per definitie lage consumenten omdat ze een laag inkomen hebben.

- Energie-efficiëntie in huisvesting wordt door de Europese Unie gepresenteerd als de belangrijkste weg voorwaarts. De meerderheid van de mensen met een handicap beschikt niet over de nodige middelen om actie te ondernemen op dit gebied, aangezien ze over het algemeen huurders zijn, en bovendien van woningen met een lage huurprijs: hun speelruimte is dus onbestaande, om nog maar te zwijgen van het feit dat ze erg hard getroffen zijn door de energiecrisis van 2022.
- Het gebruik van "volledig elektrische" vervoersmiddelen zal in de toekomst waarschijnlijk ook problemen opleveren voor sommige mensen met een handicap, wanneer een eigen voertuig een noodzaak is omdat het openbaar vervoer voor hen niet toegankelijk is.
- In de eerste helft van 2023 keurde het Europees Parlement de Sustainability Due Diligence-richtlijn voor grote bedrijven goed. Het doel is om de negatieve effecten van bedrijfsactiviteiten op mensenrechten en het milieu te identificeren, te voorkomen en te verhelpen. Welke voordelen heeft dit voor de Europese burgers?
- BDF volgt regelmatig de werkzaamheden van de Federale Raad voor Duurzame Ontwikkeling (FCSD) op. Ze doet dit als gastlid. Dit is een gelegenheid om de noden van mensen met een handicap te verwoorden in verband met klimaatverandering en de gevolgen ervan voor de samenleving.
 - Om verder te gaan heeft het BDF de Minister van Duurzame Ontwikkeling aangeschreven met de vraag om het BDF officieel op te nemen in de lijst van leden van de FRDO-CFDD.
 - BDF heeft ook gewerkt aan bewustmaking door video's over "handicaps en de doelstellingen voor duurzame ontwikkeling" aan te passen en te verspreiden.

Bestaande noten :

- <https://ph.belgium.be/fr/avis/avis-2021-16.html> / <https://ph.belgium.be/nl/adviezen/advies-2021-16.html>
- Video's over SDG en personen met een handicap: <https://bdf.belgium.be/fr/th%C3%A8mes/sdgs-vid%C3%A9os.html> /

Verwachtingen BDF:

Het BDF vraagt

- dat de Europese Unie een leidende rol speelt bij het betrekken van mensen met een handicap bij klimaatactie, door ervoor te zorgen dat de "rechtvaardige overgang" ten goede komt aan mensen met een handicap en geen negatieve gevolgen voor hen heeft
- dat de Europese Unie de lidstaten aanmoedigt te zorgen voor toegang tot betaalbare en toegankelijke huisvestingsmogelijkheden, met inbegrip van huurhulp, sociale huisvesting en de bestrijding van discriminatie bij de toegang tot huisvesting

3) Digitalisering

Met haar "Digitale Agenda" heeft de Europese Unie de Europese samenleving als geheel een radicale impuls gegeven. Met het oog op de wereldwijde economische concurrentie was deze verschuiving duidelijk noodzakelijk.

Tegelijkertijd is er echter niets gedaan om deze verandering sociaal te ondersteunen. Het resultaat is nu al catastrofaal. Mensen die de economische, fysieke en sociale middelen hebben, slagen erin om bij te blijven. Tegelijkertijd worden al diegenen die deze middelen niet hebben "aan hun lot overgelaten"...

Digitale ongelijkheden nemen bijna exponentieel toe. Deze ongelijkheden zijn bijzonder uitgesproken in het geval van mensen met een handicap. Voor sommigen opent digitalisering buitengewone mogelijkheden voor actie en prestaties. Voor anderen is het een ramp die hen radicaal afsnijdt van hele gebieden van het maatschappelijk leven.

In het huidige stadium is digitalisering een ramp voor veel mensen omdat het niet inclusief is: het is gericht op een deel van de bevolking, niet op de hele...

Het resultaat is een snel toenemende ongelijkheid. Op sociaal vlak moet gezegd worden dat de digitale technologie, in tegenstelling tot wat ze belooft, de zaken er voor veel burgers niet eenvoudiger op maakt. Integendeel, het maakt alles veel complexer, ontoegankelijker en, paradoxaal genoeg, trager...

Na slechts drie jaar is de digitale agenda erin geslaagd om mensen met een laag inkomen en/of een laag opleidingsniveau verder te marginaliseren. Veel mensen met een handicap behoren tot deze kwetsbare groep. Hun vermogen om autonoom te handelen in de maatschappij is ingestort! Ze zijn in toenemende mate afhankelijk van anderen om handelingen te verrichten die ze tot nu toe konden.

Twee voorbeelden van "innovatieve" maar "uitsluitende" technologieën:

- Aanraakschermen, die steeds meer gebruikt worden, kunnen niet gebruikt worden door mensen met een visuele beperking of mensen die moeite hebben met het coördineren van hun bewegingen.
- Het gebruik van "avatars" voor het vertalen van gebarentaal. Deze geven bevredigende resultaten voor gebaren, maar zijn totaal ineffectief voor gezichtsuitdrukkingen, die een groot deel van de gebarentaalboodschap uitmaken... Voor eenvoudige feitelijke informatie kan dit voldoende zijn, maar niet voor complexere informatie, zoals bijvoorbeeld een nieuwsprogramma...

Meer en meer mensen worden uitgesloten van toegang tot essentiële diensten zoals administratie, banken, werkgelegenheid, onderwijs, gezondheidszorg, informatie, enz.

Artikel 9 van de UNCRPD stelt echter duidelijk dat: *"personen met een handicap op voet van gelijkheid met anderen toegang moeten krijgen tot de fysieke omgeving, vervoer, informatie en communicatie, met inbegrip van informatie- en communicatietechnologieën en -systemen, en andere faciliteiten en diensten die openstaan voor of verleend worden aan het publiek. [Deze maatregelen, die de identificatie en verwijdering van obstakels en barrières voor toegankelijkheid omvatten, zijn onder meer van toepassing op informatie-, communicatie- en andere diensten, met inbegrip van elektronische diensten en noodhulpdiensten]."*

Voor BDF is het probleem niet het gebruik van digitalisering, maar de vermindering van alternatieven die ermee gepaard gaat. Immers, overal waar een digitale oplossing wordt geïntroduceerd, gaat dit gepaard met de onmiddellijke of geplande verdwijning van alternatieven voor digitale oplossingen.

Het is absoluut noodzakelijk om de beschikbaarheid van niet-digitale diensten te garanderen. Deze noodzaak wordt ook erkend door het Europees Parlement in zijn resolutie van 15 maart 2023. Voor BDF moet het recht op een "niet-digitaal" of menselijk alternatief dus wettelijk verankerd worden voor openbare diensten. Natuurlijk zou de Europese Unie kunnen antwoorden dat dit niet haar verantwoordelijkheid is en dat het aan de lidstaten is om maatregelen te nemen op dit gebied. Het is niet zo eenvoudig en denken in deze richting zou afbreuk doen aan de cohesie die nodig is op EU-niveau.

Daarom vraagt BDF aan de EU om er bij de lidstaten op aan te dringen om een menselijk alternatief te voorzien/behouden voor elke digitale oplossing die voor het "grote publiek" wordt geïmplementeerd.

Daarnaast is het belangrijk dat de doelgroep in kwestie vanaf het begin van de ontwikkeling van de software die het aanvult wordt betrokken bij de ontwikkeling van elk menselijk alternatief. Dit is het principe van inclusie door ontwerp. Een dergelijke aanpak

zal zeker een positieve impact hebben en zou op termijn zelfs kunnen leiden tot de ontwikkeling van volledig inclusieve digitale oplossingen.

Begin 2022 lanceerde de federale regering een opleidingsprogramma voor federale werknemers om hen te helpen de digitale overstap te maken... Dit initiatief leek een stap in de goede richting. Na anderhalf jaar heeft het BDF nog steeds geen concreet effect gezien... een loutere aankondiging???

Digitalisering leidt tot een toenemend onbegrip tussen mensen en dienstverleners.

Sommige mensen begrijpen de online processen niet. Ze zijn niet in staat om bepaalde goederen te kopen of, erger nog, hun rechten op te eisen... "Niet-opnemen"-situaties komen steeds vaker voor.

In dit stadium zouden we het niet langer moeten hebben over een "digitale kloof", maar eerder over "digitale uitsluiting"...

- Digitale ongelijkheid neemt toe.
- De toenemende digitalisering van onze samenleving biedt veel kansen, maar brengt ook een groot risico met zich mee van marginalisering van mensen die ver af staan van de digitale wereld.
- Mensen met een laag inkomen en/of een laag opleidingsniveau worden het zwaarst getroffen. Veel mensen met een handicap behoren tot deze kwetsbare groep.
- Meer en meer mensen worden uitgesloten van toegang tot essentiële diensten zoals administratie, banken, werkgelegenheid, onderwijs, gezondheidszorg, enz.
- Artikel 9 van het VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap (UNCRPD) stelt: "Om personen met een handicap op voet van gelijkheid met anderen toegang te garanderen tot de fysieke omgeving, vervoer, informatie en communicatie, **met inbegrip van informatie- en communicatietechnologieën en -systemen**, en andere faciliteiten en diensten die openstaan voor of verleend worden aan het publiek. [Deze maatregelen, die de identificatie en verwijdering van obstakels en barrières voor toegankelijkheid omvatten, zijn **onder meer van toepassing op informatie-, communicatie- en andere diensten**, met inbegrip van elektronische diensten en noodhulpdiensten".
- De digitale kloof is "het fenomeen waarbij bepaalde groepen mensen het risico lopen de aansluiting met de huidige technologische samenleving te missen". Het wordt gekenmerkt door :

- Gebrek aan toegang tot digitale technologieën door financiële of technische belemmeringen
- Gebrek aan digitale kennis en vaardigheden
- De impact kan worden verminderd door het gebruik van gebruiksvriendelijk en inclusief ontwerp
- Sterke wetgeving is nodig om digitale uitsluiting te verminderen
 - PSH moet betrokken worden bij de ontwikkeling en implementatie van digitaal beleid
 - Mensen met een beperking moeten vanaf het begin bij de ontwikkeling van software worden betrokken: dit is het principe van inclusie door ontwerp.
 - Alle digitale beleidsmaatregelen en initiatieven moeten toegankelijkheidsvereisten en de bescherming van de rechten van mensen met een handicap bevatten.
 - Ontwikkelingen op het gebied van kunstmatige intelligentie moeten voldoen aan de criteria die zijn opgesteld in de oproep van het maatschappelijk middenveld voor een Europese verordening inzake kunstmatige intelligentie (*Artificial Intelligence Act of AIA*).
 - De implementatie door België van de *Europese Toegankelijkheidswet* (EAA) moet verder gaan dan het strikte kader dat op Europees niveau werd onderhandeld, vooral wat digitale diensten betreft.
- Digitalisering moet in dienst staan van mensen. Het moet :
 - ondersteuning van voor PSH om betaalbare toegang van hoge kwaliteit tot hardware, software en internet te garanderen
 - digitale vaardigheden toegankelijk maken voor iedereen: ondersteuning bieden bij digitale problemen en investeren in betaalbare, niet-verplichte opleidingen
 - voorzien van informatie die gemakkelijk te lezen en te begrijpen is
 - de mogelijkheid behouden om zonder extra kosten voor niet-digitale alternatieven te kiezen
 - rekening houden met de behoeften van mensen met een handicap bij de ontwikkeling van digitale diensten en toepassingen (inclusief ontwerp)
 - organisaties die mensen met een handicap vertegenwoordigen en deskundigen op het gebied van toegankelijkheid betrekken bij het opstellen en uitvoeren van digitaal beleid

- toegankelijkheidsvereisten integreren in alle digitale beleidsmaatregelen en initiatieven en de rechten van mensen met een handicap op non-discriminatie, gelijkheid, privacy en gegevensbescherming waarborgen
- te zorgen voor de effectieve uitvoering van digitaal beleid, door monitoring-, klachten- en handhavingsmechanismen op te zetten die toegankelijk, onafhankelijk, goed gefinancierd en van voldoende personeel voorzien zijn, met deskundigheid op het gebied van toegankelijkheid en de grondrechten van mensen met een handicap
- De Europese norm voor digitale toegankelijkheid EN301549 wordt momenteel herzien. Zal dit een positieve impact hebben op de verwachtingen van BDF op het vlak van digitale toegankelijkheid?

Bestaande noten :

- <https://ph.belgium.be/fr/notes-de-position/fracture-num%C3%A9rique.html> / <https://ph.belgium.be/resource/static/files/Notes%20de%20position/2022-06-positienota-digitale-kloof.pdf>
- BDF verklaring van mensen met een handicap aan het Europees Parlement: <https://bdf.belgium.be/resource/static/files/pdf/2023-05-23-peph-declaration-bdf-fr.pdf>

Verwachtingen van BDF

Het BDF vraagt

- dat alle uitsluitingstechnologieën van de markt worden geweerd
- dat er een "menselijk contactpunt" beschikbaar is voor elke openbare en particuliere dienst van openbaar belang, zonder extra kosten
- dat de Europese Unie het recht op menselijke tussenkomst in digitale overheidsdiensten invoert. Een dergelijk recht bestaat bij geautomatiseerde beslissingen om uitsluiting zonder uitleg te voorkomen (art. 22 RGPD); een dergelijk recht zou ook moeten bestaan voor mensen met een handicap, zodat zij niet alleen door technologie worden uitgesloten van openbare diensten.
- dat de Europese Unie dringend een wettelijk kader vaststelt voor het gebruik van "digitale" hulpmiddelen. Dit kader moet rekening houden met alle implicaties van het gebruik van kunstmatige intelligentie. Het mag niet beperkt blijven tot de commerciële sfeer.
- dat de Europese Unie ervoor zorgt dat mensen met een handicap worden betrokken bij de ontwikkeling en uitvoering van digitaal beleid

- dat de Europese Unie ervoor zorgt dat mensen met een handicap vanaf het allereerste begin bij de ontwikkeling van software worden betrokken: dit is het principe van inclusie door ontwerp.

4) Noodplannen - humanitaire crises

- Mensen en hun specifieke behoeften in noodsituaties identificeren
- Artikel 11 UNCRPD: De staten die partij zijn nemen, in overeenstemming met hun verplichtingen uit hoofde van het internationale recht, met inbegrip van het internationale humanitaire recht en het internationale recht inzake mensenrechten, alle nodige maatregelen om de bescherming en veiligheid van personen met een handicap te waarborgen in risicosituaties, met inbegrip van gewapende conflicten, humanitaire noodsituaties en natuurrampen.
- België slaagt er niet in mensen met een handicap de juiste hulp te bieden in noodsituaties
- Er zijn geen noodplannen die specifiek gericht zijn op mensen met een handicap en noodplannen, voor zover ze bestaan, houden geen rekening met de specifieke behoeften van mensen met een handicap.
- Bij de ontwikkeling van noodplannen moeten verenigingen die mensen met een handicap vertegenwoordigen altijd worden betrokken om hun behoeften vast te stellen en de meest geschikte antwoorden te zoeken.
- Het [Federaal Plan voor Gehandicapten \(2021-2024\)](#) bevat twee maatregelen met betrekking tot noodplannen:
 - Noodplannen bijwerken om rekening te houden met de behoeften van mensen met een handicap. Op dit gebied is nog niets gedaan.
 - Ervoor zorgen dat crisiscommunicatie altijd beschikbaar is in een geschikt en toegankelijk formaat. Het werk is begonnen, maar er is nog niets concreets uit voortgekomen
- Op alle gebieden zijn betrouwbare statistische gegevens uitgesplitst naar handicapstatus nodig om beleid te ontwikkelen. Het [Federaal Plan Gehandicapten \(2021-2024\)](#) omvat de volgende maatregelen:
 - Uitbreiding van het project *Improving Equality Data Collection in Belgium* met andere discriminatiecriteria, waaronder handicap.
 - Een werkgroep oprichten om de behoeften en mogelijkheden te identificeren voor het verzamelen van gegevens en statistieken over mensen met een handicap (rekening houdend met andere criteria zoals geslacht, leeftijd, enz.).

- De gezondheidscrisis en overstromingen zijn twee recente voorbeelden van slechte praktijken:
 - Tijdens de gezondheidscrisis veroorzaakt door de COVID-19 pandemie werden veel mensen met een handicap aan hun lot overgelaten, en niet alleen in zorginstellingen. Het CSNPH deed 10 aanbevelingen in dit verband:
 - Communicatie over volksgezondheid toegankelijk maken
 - Zorgen voor toegang tot toegankelijke, inclusieve en hygiënische gezondheidsdiensten en andere faciliteiten, ongeacht handicap
 - Investeren in diensten en ondersteuning
 - Mensen met een handicap betrekken bij de politieke besluitvorming
 - Ervoor zorgen dat gemarginaliseerde en geïsoleerde mensen niet verstoken blijven van essentiële goederen, ondersteuning en menselijk contact
 - Ondersteunende netwerken en hulpbronnen beschikbaar maken voor wanneer het "normale" zorgnetwerk faalt
 - Bescherming van het inkomen van mensen met een handicap
 - Een respectvol en niet-discriminerend beleid voor communicatie over de volksgezondheid ontwikkelen
 - Ervoor zorgen dat mensen met een handicap "meetellen" (gegevens!)
 - Bescherming van niet-onderdanen
 - De overstromingen in de zomer van 2021 toonden aan dat de autoriteiten totaal onvoorbereid waren: reddingsoperaties verliepen chaotisch.
 - Medisch personeel overspoeld met aanvragen voor thuisbeademing door stroomstoring
 - De hulpdiensten en informatie kwamen veel te laat
 - Mensen met een handicap zijn grotendeels vergeten in de media en in de communicatie van de overheid.
 - Sommige mensen met een handicap konden geen contact opnemen met de hulpdiensten om de hulp te krijgen die ze dringend nodig hadden.
- Ontoegankelijkheid van noodhulp
 - Toegankelijkheid blijft een groot probleem in noodsituaties... aangezien het in normale tijden al ontbreekt, is het onmogelijk dat het in tijden van crisis niet nog erger is:
 - Wetgeving die toegankelijkheid verplicht stelt is nodig

- De toegang tot ziekenhuizen en gezondheidszorg moet worden verbeterd
- Elk ziekenhuis en elke zorgverlener moet de handicapdimensie opnemen in hun noodplannen

Bestaande noten :

- Opmerking nog niet gepubliceerd

Verwachtingen van BDF

Het BDF vraagt

- dat de Europese Unie de nodige wettelijke maatregelen neemt om alarmnummers toegankelijk te maken voor alle mensen met een handicap
- dat de Europese Unie samenwerking en de uitwisseling van goede praktijken tussen de lidstaten stimuleert bij het opstellen van rampenplannen en het rekening houden met de situatie van mensen met een handicap (met inbegrip van bijvoorbeeld evacuatieplannen).
- dat de Europese Unie toegankelijkheidsnormen vaststelt voor noodplannen (bijv. op basis van artikel 19 VWEU).
- dat de Europese Unie organisaties van personen met een handicap op zinvolle wijze raadpleegt over het opstellen van rampenplannen, over civielebeschermingssystemen en over de maatregelen die de hulpdiensten nemen bij het reageren op crisissituaties
- dat de Europese Unie de lidstaten aanmoedigt ervoor te zorgen dat essentiële dagelijkse diensten - zoals gezondheidszorg, onderwijs, bouwinfrastructuur, vervoer en communicatie - zodanig worden ontwikkeld dat zij in noodsituaties, waaronder conflicten, pandemieën en andere natuurlijke gebeurtenissen zoals overstromingen en aardbevingen, gelijkelijk blijven functioneren voor mensen met een handicap.
- dat de Europese Unie zich voorbereidt op toekomstige crises door de bestaande VN- en EU-richtlijnen, die al rekening houden met de rechten en behoeften van mensen met een handicap, effectief toe te passen
- dat de Europese Unie het verplicht stelt om de effectiviteit van elk noodplan te evalueren nadat het is toegepast en de crisissituatie voorbij is. Een dergelijke evaluatie maakt het mogelijk om de responscapaciteit later te verbeteren.
- dat de Europese Unie Oekraïners met een handicap binnen en buiten Oekraïne ondersteunt en ervoor zorgt dat de bijdrage van de EU aan de wederopbouw van Oekraïne een meer inclusief land voor mensen met een handicap opbouwt. Door de EU gesteunde wederopbouw moet toegankelijke huisvesting, transport en openbare infrastructuur omvatten, evenals ondersteunende diensten voor de gemeenschap.

5) Toegankelijkheid en mobiliteit

Onze omgeving staat mensen met een handicap niet toe om een onafhankelijk en inclusief leven te leiden. Deze situatie veroorzaakt grote ongelijkheid voor mensen met een handicap: ze kunnen niet genieten van hun basisrechten op huisvesting, vervoer, opleiding, werk, enz.

Deze situatie is niet alleen in strijd met de voorschriften van het UNCRPD, maar ook met het Europees Handvest van de grondrechten.

Verwachtingen van BDF

Het BDF vraagt :

- dat de Europese Unie dringend wetgeving initieert ter aanvulling van de *Europese toegankelijkheidswet*, waarvan de reikwijdte te beperkt is om tegemoet te komen aan de legitieme behoeften en verwachtingen van mensen met een handicap op het gebied van toegankelijkheid.
- dat pictogrammen die in de hele Europese Unie worden gebruikt, worden geharmoniseerd voor alle plaatsen die toegankelijk zijn voor het publiek: overheidsdiensten, musea, toeristische attracties, winkels, enz.
- dat de Europese Unie dynamische maatregelen neemt om attitudes te veranderen: bewustmaking en training van professionals in de opvang en ondersteuning van mensen, ontwerpers en bouwprofessionals in de behoeften van mensen met een handicap in termen van toegankelijkheid. De gunningscriteria voor het ESF+-programma moeten worden bijgewerkt om dit te weerspiegelen.
- dat de verordening tot uitbreiding van de European Disability Card (EDC), die gepland is voor het tweede kwartaal van 2023, effectief ten uitvoer wordt gelegd. De EDC moet worden ondersteund door volledige en snelle toegankelijkheid op de gebieden die onder de kaart vallen (cultuur, vrije tijd, sport, vervoer).
- dat de Europese Unie van digitale toegankelijkheid een prioriteit maakt die in verhouding staat tot haar investering in de digitale transitie... Aangezien dit een "nieuw beleid" is, zou de digitale transitie geen nieuwe barrières mogen hebben opgeworpen! Toch gebeurt dit voortdurend! zie specifiek hoofdstuk
- dat de Europese Unie van haar "Green Deal" een prioriteit maakt die in verhouding staat tot haar investeringen: aangezien dit een "nieuw beleid" is, had het de beginselen van inclusie moeten incorporeren en geen nieuwe barrières mogen opwerpen voor mensen met een handicap
- dat de Europese Unie haar inspanningen opvoert om de toegankelijkheidseisen voor vervoersinfrastructuur, met inbegrip van stations en rollend materieel, te harmoniseren en uit te breiden, zodat alle vervoer toegankelijk wordt voor passagiers met een handicap en voor een groter aantal passagiers. Dit zal worden bereikt op basis van een algemene planning op Europees niveau en een nationale

planning in overeenstemming met de te bereiken doelstellingen, die in overleg met de Europese Unie worden vastgesteld.

- dat de Europese Unie de mechanismen voor de toepassing van de Europese wetgeving inzake toegankelijkheid en passagiersrechten versterkt
- dat de Europese Unie de verordening inzake passagiersrechten aanpast, zodat mensen met een handicap net zo vrij kunnen reizen als ieder ander in de EU
- dat de Europese Unie wetgevende maatregelen neemt voor vliegreizen om situaties te vermijden zoals instapweigering, de verplichting om met een assistent te reizen zonder dat de luchtvaartmaatschappij het extra ticket betaalt, het gebrek aan kwaliteitsbijstand op luchthavens en onvoldoende compensatie bij verlies of beschadiging van bijstands- en mobiliteitshulpmiddelen
- dat de Europese Unie zorgt voor gelijke toegang voor mensen met een handicap tot individuele vervoermiddelen (bijv. rijbewijzen en aangepaste auto's)
- dat de Europese Unie de lidstaten aanmoedigt om te komen tot een ambitieuze omzetting en adequate uitvoering van en toezicht op van de Europese wetgeving inzake de toegankelijkheid van producten en diensten, de overheidssector, audiovisuele mediadiensten en elektronische communicatie, met de nadruk op de vaststelling van EU-brede kwaliteitscriteria voor toegankelijkheid.
- dat de Europese Unie wetgeving invoert om de beschikbaarheid en betaalbaarheid van ondersteunende technologieën voor mensen met een handicap op de interne markt van de EU te waarborgen.
- dat de middelen die de Europese Unie investeert in onderzoek en innovatie, ook in nieuwe technologieën, de rechten van personen met een handicap respecteren en ondersteunen
- dat de Europese Unie de rechten van personen met een handicap als consumenten waarborgt
- dat de Europese Unie de bescherming van personen met een handicap als potentieel kwetsbare consumenten waarborgt, met name door de invoering van wetgeving inzake toegankelijke etikettering en inclusieve financiële diensten
- dat de Europese Unie de nodige middelen investeert in het verbeteren van de kennis en beschikbaarheid van nationale gebarentalen, gemakkelijk te lezen formaten, braille, tekst-naar-spraak, ondersteunende luisterapparatuur en alle andere informatie- en communicatiemiddelen die toegankelijk zijn voor mensen met een handicap
- dat de Europese Unie ervoor zorgt dat het Verdrag van Marrakech volledig wordt geïmplementeerd binnen de EU en in samenwerking met partnerlanden over de hele wereld, zodat blinden en slechthzienden en andere mensen met een leeshandicap toegang hebben tot dezelfde boeken, tijdschriften en leesmaterialen als ieder ander.

- dat de Europese Unie de EU-brede vrijstellingen van auteursrecht uitbreidt naar andere culturele werken om toegankelijke aanpassingen en de beschikbaarheid van deze werken voor alle mensen met een handicap te vergemakkelijken.
- dat de Europese Unie toegankelijkheidsverplichtingen en een universele ontwerpbenadering introduceert bij de ontwikkeling van al het overheidsbeleid dat vorm geeft aan de interne markt en de digitale markt van de EU. Dit beleid moet het vrije verkeer van mensen, goederen, producten en diensten zonder discriminatie garanderen. voorzien in sancties in geval van niet-naleving van de toegankelijkheidsvereisten.
- dat lidstaten EU-fondsen investeren in culturele en sportieve activiteiten voor mensen met een handicap, waarbij toegankelijkheid als voorwaarde wordt gesteld en de deelname van mensen met een handicap wordt aangemoedigd

6) Onderwijs, opleiding, werkgelegenheid en leefomgeving

Onderwijs, opleiding en werkgelegenheid zijn nauw met elkaar verbonden. Onderwijs moet het algemene inzicht verschaffen dat nodig is voor een onafhankelijk leven. Opleiding moet mensen in staat stellen effectief te leren handelen in het beroepsleven. Werkgelegenheid moet mensen in staat stellen een actieve rol in de maatschappij te spelen.

Mensen met een handicap worden met soortgelijke barrières geconfronteerd. En deze barrières zijn al 65 jaar hetzelfde gebleven...

Om de impact van deze belemmeringen te minimaliseren, is het nodig om een reeks kwaliteitsdiensten voor het individu op te zetten.

Jongeren met een handicap moeten gelijke toegang hebben tot onderwijs, zodat ze vervolgens een opleidingstraject kunnen volgen dat hun toegang tot werk garandeert. Dit betekent dat de toegankelijkheid en de nodige ondersteuning moeten worden gegarandeerd: elk onderwijs- en opleidingsprogramma en elk loopbaantraject moet inclusief en toegankelijk zijn. (Cfr. proposal EDF de "garantie pour l'emploi" // à la garantie pour la jeunesse).

Inclusie kan wel of niet van jongs af aan worden aangeleerd. Het is essentieel dat onderwijs niet langer gesegregeerd is en een leraar wordt in plaats van een straf. De Europese Unie moet de lidstaten aanmoedigen om strategieën te ontwikkelen voor inclusief onderwijs, ten voordele van iedereen: zowel mensen met een handicap als mensen zonder handicap...

Het opzetten van inclusieve trajecten houdt in dat ondersteunende diensten worden ontwikkeld die op lokale basis worden georganiseerd en gefinancierd, zowel in onderwijs- en opleidingsinstellingen als op de werkplek en thuis van de persoon met een handicap.

Het is ook heel belangrijk dat het aanbod van onderwijs, opleiding en werkgelegenheid voldoende gediversifieerd is om iedereen de kans te geven de oplossing te kiezen die aan zijn verwachtingen voldoet, binnen een redelijke afstand van zijn woonplaats.

Met het oog op deze uitdagingen is het essentieel om de behoeften correct te identificeren om de uitvoering ervan te plannen en ervoor te zorgen dat ze goed worden gecontroleerd.

Verwachtingen van BDF

Het BDF vraagt :

- dat de Europese Unie een fonds opzij zet dat specifiek bedoeld is voor de sociale inclusie van mensen met een handicap (EDF Manifesto, p. 8)
- Dat de Europese Unie er bij de lidstaten op aandringt ervoor te zorgen dat alle mensen met een handicap recht hebben op inclusief onderwijs, waar ze ook wonen. De lidstaten moeten hun inspanningen versnellen om de maatregelen in Algemeen Commentaar 4 uit te voeren en ervoor zorgen dat hun onderwijsstelsels beschikbaar, toegankelijk en aanpasbaar zijn.
- dat de Europese Unie een strategie ontwikkelt om segregatie in de verschillende levenssferen te verminderen, te beginnen met onderwijs.
- dat de Europese Unie maatregelen neemt om de ontwikkeling aan te moedigen van een reeks persoonlijke ondersteunende diensten, die worden verleend door adequaat opgeleide mensen en alle gebieden bestrijken, waaronder het dagelijks leven, en die een essentiële structurerende rol spelen om mensen in staat te stellen een positief en duurzaam traject te volgen via onderwijs, opleiding en werk.
- dat de Europese Unie de lidstaten aanmoedigt om maatregelen in te voeren ter ondersteuning van de familie van mensen met een handicap, in het bijzonder van degenen die optreden als naaste verzorgers (of informele verzorgers in EDF-terminologie). Het is essentieel dat zij een echt statuut, de middelen en de opleiding krijgen die ze nodig hebben om hun zorgtaken te vervullen, actief te blijven op de arbeidsmarkt, in goede gezondheid te blijven en een eigen leven te leiden buiten de zorg voor hun familielid met een handicap.
- dat het Erasmus+-programma wordt verbeterd om tegemoet te komen aan de praktische behoeften van studenten met een handicap tijdens hun opleiding in een andere lidstaat: studenten moeten toegang kunnen krijgen tot de lokale diensten die ze nodig hebben
- dat de Europese Unie de lidstaten steunt in hun inspanningen om ervoor te zorgen dat alle leerlingen met een handicap hun recht op inclusief kwaliteitsonderwijs met op hen afgestemde ondersteuning in het reguliere onderwijsstelsel kunnen uitoefenen, als dit hun keuze is
- dat de Europese Unie ervoor zorgt dat alle e-learningssystemen aan hoge toegankelijkheidscriteria voldoen

- dat de Europese Unie de lidstaten aanmoedigt om ervoor te zorgen dat elk gevolgd onderwijs- of opleidingstraject leidt tot een kwalificatie die relevant is voor de arbeidsmarkt.
- dat de Europese Unie de nadruk moet leggen op het waarderen van door ervaring verworven vaardigheden. Dit zou het vrije verkeer van laaggeschoolde werknemers vergemakkelijken (art. 45 (1) VWEU). Zij zijn immers ook EU-burgers (art. 20 (1) VWEU) met hetzelfde recht op vrij verkeer en zouden dezelfde mogelijkheden moeten hebben om dat recht uit te oefenen.
- dat de Europese Unie ook de nadruk legt op omscholing en loopbaanbegeleiding en -ondersteuning
- dat de Europese Unie instructies aanneemt voor lidstaten over hoe Europese fondsen kunnen worden gebruikt om de inclusie van mensen met een handicap te bevorderen. Deze instructies moeten worden aangevuld met een lijst van indicatoren om een effectieve monitoring te waarborgen.
- dat de Europese Unie een programma heeft opgezet om lidstaten te ondersteunen bij het ontwikkelen van acties om processen van *ondersteunde besluitvorming te implementeren*.
- dat de Europese Unie projecten ondersteunt die de overgang tussen verschillende periodes in iemands leven bevorderen: de overgang van school naar hoger onderwijs, van onderwijs of studie naar het beroepsleven, de overgang van het gezinsleven naar een zelfstandig leven, de overgang van het beroepsleven naar een pensioen, de overgang van inactief leven naar een pensioen, enz. Ze verdienen speciale aandacht.
- dat de Europese Unie aangepaste werkgelegenheidsinitiatieven ondersteunt die werknemers met een handicap in staat stellen te profiteren van specifieke ondersteuning in een vrije arbeidsmarktcontext.
- dat de Europese Unie geen onbetaalde of onderbetaalde stageprogramma's financiert
- dat de EU de lidstaten ondersteunt en controleert bij de uitvoering van werkgelegenheidsmaatregelen, waaronder nationale herstel- en veerkrachtplannen. Toezicht is nodig om ervoor te zorgen dat al deze programma's een eerlijk loon, arbeidsrecht en het recht op redelijke aanpassingen garanderen.
- dat de Europese Unie garandeert dat bedrijven die Europese subsidies ontvangen zich houden aan tewerkstellingsspecificaties die criteria voor toegankelijkheid, inclusie en redelijke aanpassingen bevatten.
- dat de Europese Unie lidstaten aanmoedigt om systemen op te zetten die mensen met een handicap in staat stellen om de hulpmiddelen, ondersteuning en compensatie die verband houden met hun handicap te behouden wanneer ze betaald werk gaan doen en, omgekeerd, die mensen in staat stellen om de materiële hulpmiddelen te behouden wanneer ze betaald werk verlaten: dit zal

hun toekomstige zoektocht naar werk of de overgang naar een andere status, zoals een pensioen, vergemakkelijken.

- dat de Europese Unie acties promoot om de overgang van aangepaste tewerkstelling naar de open arbeidsmarkt te vergemakkelijken (moeten we dat nog zeggen?). De Belgische sector van de aangepaste tewerkstelling komt niet overeen met de beschermde sector in de meeste Europese landen).
- dat de Europese Unie ervoor zorgt dat de initiatieven voor een leven lang leren die zij ondersteunt, toegankelijk zijn voor mensen met een handicap

7) EU - ESF-financiering

Via haar Europese fondsen financiert de Europese Unie een aantal acties die gevolgen hebben voor mensen met een handicap in de lidstaten.

De ESF-verordeningen voorzien in monitoringregelingen waarbij in theorie organisaties van personen met een handicap betrokken zijn. Tot nu toe zijn deze mechanismen niet echt effectief gebleken.

Op dezelfde manier worden ESF- en vervolgens ESF+-subsidies verondersteld de tewerkstelling van mensen met een handicap aan te moedigen. In feite is de tewerkstellingsgraad voor mensen met een handicap de afgelopen 40 jaar min of meer gelijk gebleven in België.

Kunnen we hieruit concluderen dat het gebruik van Europese subsidies niet effectief is? Ongetwijfeld niet zonder een diepgaande analyse. Toch suggereert de combinatie van al deze gegevens dat een fundamentele heroverweging nodig is...

Verwachtingen van BDF

Het BDF vraagt :

- dat de Europese Unie de betrokkenheid van organisaties van mensen met een handicap garandeert bij de monitoringprocessen van Europese fondsen die worden toegekend voor de inclusie van mensen met een handicap (ESF+, etc.).
- dat Europese financiering geen infrastructuur ondersteunt die ontoegankelijk is, ver van toegankelijk openbaar vervoer ligt of gebruik maakt van "nieuwe technologieën" die zijn ontwikkeld zonder rekening te houden met strenge toegankelijkheidsnormen
- dat Europese fondsen alleen infrastructuur financieren die de (gemeenschappelijke) toegankelijkheid verbetert: transport, infrastructuur en huisvesting.
- EU-fondsen worden gebruikt om maatregelen te ontwikkelen die zelfstandig wonen bevorderen. Zie de bovengenoemde criteria en gebruik de fondsen om het deinstitutionaliseringproces te ondersteunen.

8) Toegang tot een fatsoenlijk inkomen (optioneel)

Een fatsoenlijk inkomen is een minimumvereiste in een economische unie die er prat op gaat een van de meest bloeiende ter wereld te zijn. Helaas overleven veel mensen met een handicap van een inkomen onder de armoedegrens.

Verwachtingen van BDF

Het BDF vraagt :

- dat de Europese Unie de lidstaten aanmoedigt om een minimuminkomen te garanderen dat een adequate levensstandaard garandeert en rekening houdt met de specifieke situatie van mensen met een handicap, met inbegrip van aan handicaps gerelateerde kosten, waardoor de gevolgen van de crisis in de kosten van levensonderhoud kunnen worden beperkt

9) Deelname (optioneel)

Het thema participatie heeft het voordeel dat het zowel belangrijk is voor alle domeinen die een impact hebben op het leven van personen met een handicap als dat het volledig emblematisch is, enerzijds door deelname aan het verkiezingsproces en anderzijds door de raadplegingsprocessen via de adviesraden van personen met een handicap. Er een hoofdthema van maken kan een effectieve manier zijn om druk uit te oefenen op Belgische instanties die nog geen eigen adviesraden hebben opgericht...

Bestaande noten :

- <https://ph.belgium.be/resource/static/files/Notes%20de%20position/2018-02-note-de-position-elections.pdf> / <https://ph.belgium.be/nl/positienotas/deelname-aan-het-politieke-leven-verkiezingen.html>
- <https://ph.belgium.be/resource/static/files/Notes%20de%20position/2021-07-note-de-position-participation-des-personnes-en-situation-de-handicap-dans-les-processus-decisionnels.pdf> / <https://ph.belgium.be/resource/static/files/Notes%20de%20position/2021-07-positienota-participatie-personen-met-een-handicap-aan-besluitvormingsprocessen.pdf>

<https://ph.belgium.be/resource/static/files/2022-10-note-de-position-participation-des-personnes-en-situation-de-handicap-dans-les-processus-decisionnels.pdf> / <https://ph.belgium.be/resource/static/files/2022-10-positienota-participatie-personen-met-een-handicap-aan-besluitvormingsprocessen.pdf>

Verwachtingen van BDF

Het BDF vraagt :

- dat de Europese Unie waarborgt dat alle mensen met een handicap actief en passief kiesrecht hebben bij Europese verkiezingen, ongeacht hun handelingsbekwaamheid en land van verblijf in de EU
- dat de Europese Unie maatregelen neemt om de toegankelijkheid van het gehele verkiezingsproces (procedures, faciliteiten, uitrusting en informatie) te maximaliseren, om ervoor te zorgen dat correcte informatie wordt verstrekt over de verkiezingsprogramma's van elke politieke partij door middel van geschikte media, om de mogelijkheid te vergemakkelijken om onafhankelijk en in het geheim te stemmen door middel van redelijke voorzieningen (bijvoorbeeld door alternatieve stemmethoden, tactiele stencils of advies in gemakkelijk te lezen taal, gebarentaal of braille aan te bieden), en om de vrije keuze van bijstand bij het uitbrengen van een stem mogelijk te maken
- dat de Europese Unie ervoor zorgt dat mensen met een handicap worden betrokken bij de ontwikkeling van politieke programma's voor de Europese verkiezingen en dat het aantal kandidaten met een handicap, waaronder vrouwen en jongeren met een handicap, toeneemt. Europese en nationale politieke partijen moeten ervoor zorgen dat hun campagnemateriaal, politieke programma's, debatten en evenementen inclusief en toegankelijk zijn voor mensen met een handicap. Verkiezingsautoriteiten moeten representatieve organisaties van personen met een handicap betrekken bij het identificeren en bevorderen van oplossingen voor hardnekkige toegankelijkheidsproblemen.
- dat de Europese Unie maatregelen neemt om kandidaten bij de Europese verkiezingen beter te voorkomen en te beschermen tegen cyber geweld en intimidatie, waaronder haatzaaien op basis van handicap, genderidentiteit, etniciteit en seksuele geaardheid
- dat de Europese Unie de vervanging van vervangende besluitvormingsregelingen die mensen met een handicap hun handelingsbekwaamheid ontnemen, door ondersteunde besluitvormingsregelingen met adequate toewijzing van middelen ondersteunt
- dat de Europese Unie middelen en instrumenten verschaft, waaronder bewustmakingscampagnes, voor de effectieve participatie van personen met een handicap en hun representatieve organisaties, in al hun diversiteit, in openbare aangelegenheden van de EU, waaronder de voorbereiding van en

onderhandelingen over EU-wetgeving, -initiatieven en -begrotingen. Meer specifiek moet dit uitgebreide en zinvolle instrumenten voor openbare raadpleging, bijeenkomsten van belanghebbenden, openbare debatten, evenementen, enz. omvatten.

- dat de Europese Unie het algemene toegankelijkheidsniveau van de instellingen van de Europese Unie verbetert, met name van alle gebouwen, digitale hulpmiddelen, documenten en communicatie. Dit moet gebeuren in samenwerking met organisaties van personen met een handicap en deskundigen op het gebied van toegankelijkheid, en in overeenstemming met de geharmoniseerde EU-wetgeving inzake toegankelijkheid. Toegankelijke communicatie moet het gebruik van gemakkelijk leesbare formaten, braille, ondertiteling, augmentatieve en alternatieve communicatiesystemen en gebarentalen omvatten. Wat dit laatste punt betreft, moet het Europees Parlement burgers in staat stellen verzoekschriften in hun nationale gebarentaal of -talen in te dienen, zoals gevraagd in verzoekschrift 1056/2016.
- dat de Europese Unie na de Europese verkiezingen van 2024 binnen het Europees Parlement een commissie handicaps instelt die de Europese beweging van personen met een handicap actief bij het parlementaire proces betreft
- dat de Europese Unie ervoor zorgt dat mensen met een handicap en de organisaties die hen vertegenwoordigen betrokken worden bij alle processen die hen aangaan, ook in leidinggevende posities, en als gelijkwaardige partners.

10) Andere

- Gelijkheid, zie EDF-manifest blz. 6-8.
- Gezondheid, zie manifest EDF p.11
- Ouderschap, zie EDF Manifesto p.11
- Eenzaamheid, zie EDF-manifest blz. 11